

Eerder verschenen in de serie RP-Westerlee:

De Heks

Vals Spel

De Terugkomst

Kwetsbaar

De Vijand

Een Kerstverhaal

De Huwelijksreis

De Wet Houden

Collega's

Spoorloos

Waarnemen

Wondermiddel

Feniks

Ook van deze auteur:

God en de Mammon

De Advocaat

Brave New Books

Eerste druk 2023 © Geert Fokkens
Coverfoto: © NL.Depositphotos
ISBN: 978-94-648-0062-3

Uitgeverij: Brave New Books (onderdeel van Singel Uitgeverijen, Amsterdam)
www.bravenewbooks.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm, internet, of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteur.

GEERT FOKKENS

**Uit de serie
RP-WESTERLEE**

DE ADVOCaat

Hoofdstuk 1

“Wat is hij al gegroeid en wat kan hij al veel.”

Douwe Rademaker stond samen met Annemiek op het grasveldje achter haar praktijk aan Bickershorn.

“Hij is geweldig, paps,” antwoordde zij enthousiast. “Rocky, kom!”

Vrolijk kwispelend kwam de jonge Duitse herder op zijn vrouwtje toelopen en zij gaf hem een hondenbrokje als beloning. Liefdevol aaide zij over zijn kop wat hij erg waardeerde.

“Hij is duidelijk jouw hond, hij gaat voor jou door het vuur,” merkte Douwe op.

“Ik ben zo blij met hem, paps, dank je wel dat je hem voor me hebt gekocht.” Ze gaf hem een dikke pakkerd op zijn wang.

Hij glimlachte. “Ik had het je beloofd, toch. Wanneer je geslaagd bent voor je studie krijg je hem van mij cadeau.

“Het is het mooiste cadeau dat ik ooit van jou heb gekregen,” vond zij. “Kom, we gaan naar binnen, want Elsbet heeft vast al de thee klaar.”

Met Rocky achter hen aan trippelend liepen ze door de praktijkruimte naar het woonhuis. Inderdaad was Elsbet in de huiskamer bezig met het volschenken van de theekopjes.

Begin augustus was Annemiek begonnen in de voormalige praktijk van haar voorganger, dokter Dreessen. Cum laude was zij geslaagd voor haar diploma dierenarts met daarbij veeartsenij als specialisme. Zij had het zo goed gedaan dat zij nu een van de jongste veeartsen van het land was.

De bewoners van Westerlee en omgeving, en daarvan vooral de veeboeren, waren erg ingenomen met eindelijk weer een veearts in hun regio. Nu waren ze niet meer aangewezen op dokter Hermans in Oude Pekela, die daar al een erg drukke praktijk had. En, ook niet onbelangrijk, iedereen accepteerde Annemiek Rademaker. Niet alleen omdat zij een vrouwelijke veearts was, wat best wel bijzonder was, maar ook ondanks dat iedereen wist dat zij een lesbische relatie had met Elsbet Dijkstra.

Douwe had die dinsdag een roostervrije dag. Aaf was aan het begin van de middag naar het dorps huis de ‘Antenne’ gegaan omdat daar de receptie van een bruiloft werd gehouden; zij was de beheerster van het dorps huis. Douwe had de gelegenheid aangegrepen om zijn dochter te bezoeken en omdat het nog heerlijk nazomerweer was, was hij op de fiets gegaan.

Aaf en hij waren afgelopen weekend net teruggekeerd van hun vakantie in Oostenrijk. Ze waren daar twee weken lang de gasten geweest van Bil Zijlstra, Douwe’s voormalige recherchechef. Na diens pensionering was hij naar Annerheim verhuisd, een dorpsje aan de Ossiachersee, niet ver van Villach. Bil had hen uitgenodigd en hij was verrukt geweest dat zij zijn uitnodiging hadden aangenomen. Hoewel het eind augustus en begin september al aardig laat in het seizoen was, hadden ze prachtig weer gehad en twee heerlijke weken beleefd.

Veel hadden ze gefietst, gewandeld en gezwommen in het meer. Met Bil hadden ze een tweedaagse tocht naar Venetië gemaakt, wat vanaf Annerheim niet zo ver weg was.

Tijdens de avonden hadden Douwe en Bil natuurlijk veel oude herinneringen opgehaald, doorgaans onder het genot van een biertje.

Ze konden terugzien op een fijne periode en hadden moeite om thuis weer hun normale ritme op te pakken. Dat gebeurde echter snel. Aaf moest direct aan de slag in de ‘Antenne’ en Douwe moest op maandagochtend al vroeg de eerste surveillance rijden. Desondanks had hij volgens zijn dienstrooster deze dinsdag alweer vrij en dat vond hij helemaal niet erg, zo wende hij gemakkelijker aan de dagelijkse routine.

Tijdens de thee verhaalde hij nog een keer over hun belevenissen tijdens hun vakantie.

Annemiek was enthousiast. “Volgend jaar willen wij ook zo’n reis maken, nietwaar Elsbet?” Elsbet knikte glimlachend.

“Ik kan het jullie aanraden,” zei Douwe, “Oostenrijk is zo’n prachtig land. Heel wat anders dan het vlakke land, hier.”

“Zou je er niet willen wonen, paps?” vroeg Annemiek. “Net zoals Bil Zijlstra.”

“Misschien als Aaf het ook wil,” antwoordde hij glimlachend, “maar niet eerder dan na mijn pensionering. Weet je, lieverd, ik vind Groningen ook erg mooi. Er zijn hier geen bergen, maar dit vlakke land heeft toch ook wel wat.”

Annemiek knikte. “Eigenlijk heb je daar wel gelijk in,” beaamde ze.

Op dat moment begon de telefoon te rinkelen. Elsbet stond op. “Ik neem hem wel,” zei ze en ze liep naar de praktijkruimte.

“Nog een kopje?” vroeg Annemiek terwijl ze de theepot pakte en Douwe knikte.

Elsbet verscheen in de deuropening. “Het is Aaf voor jou,” zei ze tegen Douwe.

Verbaasd stond Douwe op en liep naar de praktijkruimte waar de telefoon op het bureau stond, de hoorn lag naast het toestel.

“Met Douwe.” Hij hoorde geroezemoes op de achtergrond; de receptie was duidelijk nog aan de gang.

“Met mij,” hoorde hij zijn vrouw zeggen, “ik ben hier gebeld door Sietse.”

Sietse de Boer was Douwe’s zwager want hij was getrouwd met Aafs zus Martje.

“Wat wilde hij?”

“Hij had geprobeerd jou thuis te bellen, maar trof jou daar natuurlijk niet, dus belde hij naar de ‘Antenne’. Hij vraagt jou om het bureau te bellen.”

Opperwachtmeester de Boer was tevens een collega van Douwe. Kennelijk deed hij die dag dienst als wachtcommandant en was er een reden waarom hij hem op zijn vrije dag probeerde te bereiken.

“Goed, ik bel hem op.” Hij drukte af en draaide het nummer van het groepsbureau in Scheemda.

“Met de Rijkspolitie, Scheemda,” meldde een bekende stem.

“Met Douwe, wat is er aan de hand?”

“Er is een lijk gevonden en Mulder vraagt of je wilt komen,” deelde Sietse hem mee.

“Waar?”

“In Nieuw Scheemda.”

“Is de districtsrecherche gewaarschuwd?”

“Ja, dat wil zeggen dat Mulder contact met ze heeft gehad.”

Douwe begreep meteen waar het op uit zou draaien. “Ik ben bij Annemiek,” zei hij, “en ik ben op de fiets, dus het duurt wel even voordat ik ter plaatse ben.”

“Ik snap het, ik stuur Jan Vink wel even bij haar langs,” zei Sietse behulpzaam, “dan brengt hij je wel naar Nieuw Scheemda.”

“Westerlee zit dan zonder politie,” gaf Douwe aan.

“Ik weet het, ik neem meteen contact op met Hofstra om te zeggen dat hij Westerlee in zijn surveillanceschema moet opnemen.“ Ab Hofstra was de wachtmeester van het naburige Meeden.

“Nou, goed dan,” zei Douwe met een zucht, “ik wacht hier op Jan. Zorg er ondertussen voor dat de TR¹ wordt gewaarschuwd”

“Dat heeft Mulder al gedaan,” zei Sietse en ze braken af.

Hij liep terug naar de huiskamer. “Het spijt me, meisjes, maar de plicht roept. Ik wordt zo door Jan Vink opgehaald.”

“Nou al?” reageerde Annemiek. “Je bent nog maar net terug van vakantie en nu hebben ze je alweer nodig!”

Hij lachte meewarig. “Je weet toch hoe het hier gaat.” Hij nam afscheid en liep de deur uit. Hij haalde zijn fiets van het slot.

Even later draaide Jan de donkerblauwe surveillancebus Bikkershorn op. Hij stapte uit en schoof de zijdeur van de bus open zodat Douwe zijn fiets achterin kon zetten.

Onderweg naar Nieuw Scheemda wisselden ze de gegevens met elkaar uit. “We gaan naar Kerkewijk 9,” deelde Jan mee, “daar schijnt de bewoner dood in zijn huis te zijn aangetroffen. Verder weet ik er ook niet veel van, ik werd tijdens mijn surveillance door de wachtcommandant opgedragen om jou er naartoe te brengen.”

Douwe schudde zijn hoofd. “Ik schijn er al meteen opgezet te worden, ik heb sinds mijn vakantie nog met niemand contact gehad.”

“Tja,” zei Jan terwijl hij voor zich uit grijnsde, “alles is bij het oude gebleven, ondanks het vertrek van Zijlstra.”

Jan stuurde de Volkswagenbus over de spoorwegovergang die tussen Westerlee en Heiligerlee ligt en bij het standbeeld van Graaf Adolf sloeg hij linksaf. Vervolgens reden ze door het bedrijventerrein van Eexta, langs het stationnetje van Scheemda en kwamen vervolgens bij de ophaalbrug over het Winschoterdiep. Rechts van hen stond het groepsbureau. Jan reed echter door, de brug over. Hij moest even stoppen voor de kruising met de Rijksweg en nadat

¹ TR = Technische Recherche, forensisch onderzoekteam.

die vrij was stak hij die over en kwamen ze in het oude dorp Scheemda. De rit door Scheemda duurde niet lang en al gauw verlieten ze de bebouwde kom. Ze reden nu over de Pastorieweg die parallel aan de rechterkant van het Zijldiep loopt. Na een paar kilometers kwamen ze bij een brug die over het Zijldiep lag en Jan nam die afslag. Direct na de brug stond aan de rechterkant het huis waar zij moesten wezen.

Op de weg voor het huis stond een surveillancebus die gelijk was aan die waar zij in zaten. Aan de andere kant nog een politieauto, een Ford Taunus 17M, en daarachter een ambulance. Een aantal nieuwsgierigen stond aan de kant van de weg, op afstand gehouden door geüniformeerde collega's. Het nieuws was natuurlijk als een lopend vuurtje door het gehucht gegaan.

Nadat Douwe en Jan waren uitgestapt en op het pad naar de voordeur afliepen zagen ze ook een witte Citroën DS19 staan. De eigenaar daarvan kwam net het huis uit. "Het is weer zover, Rademaker," zei dokter Harinxma op sarcastische toon.

Douwe haalde misnoegd zijn schouders op. "Ik had misschien beter op vakantie kunnen blijven," zei hij op verontschuldigende toon tegen de kleine Fries die ook zijn huisarts was.

"Waarschijnlijk wel, Rademaker," zei Harinxma terwijl hij naar zijn witte 'Snoek' liep. Douwe wist dat de arts niet meende wat hij zei, hij vond het net zo erg als ieder ander, het was alleen zijn manier van afreageren.

Het huis was een voormalige boerderij die tot een villa was omgebouwd, net zoals de woning van notaris Agema in Westerlee, die er zijn praktijk had. Ook de bewoner van dit huis dreef er kennelijk zijn praktijk, want er stond een bord aan de ingang van het erf:

Mr. H.G. Greidanus
Advocaat
consult na afspraak

en daaronder een telefoonnummer.

Douwe fronste zijn wenkbrauwen. Hij kende Hubert Greidanus, hij had met hem te maken gehad bij diverse zaken die de Rijkspolitie had behandeld.

Ze betraden de woning en troffen in de met donkere plavuizen betegelde gang drie mannen in uniform aan. Twee van hen waren de ambulancebroeders die bezig waren hun spullen in te pakken. De derde was adjudant Mulder, hun groepscommandant.

"Fijn dat je gekomen bent," begroette Mulder hem, "sorry voor je vrije dag."

"Het is weer het oude liedje, nietwaar?" antwoordde Douwe vlak.

Mulder haalde zijn schouders op. "Daarvoor moet je bij Van der Brom zijn," was zijn commentaar. Tom van der Brom was Douwe's voormalige maat in dit soort zaken, nu was hij echter de commandant van de districtsrecherche, als opvolger van Bil Zijlstra.

“Ik spreek hem er wel op aan,” verzekerde Douwe zijn groepscommandant.

“Wat heb je voor me.”

“Loop maar mee.”

Mulder ging hem voor naar een vrij ruime kamer die was ingericht als kantoor. Er stond een nogal groot bureau, waarschijnlijk van ebbenhout omdat die zo donker was. Aan de andere kant van de kamer was in een hoek, voor een boekenkast, een zitje gecreëerd bestaande uit een langwerpige glazen salontafel met daar omheen vier fauteuils met een donkerbruine lederen bekleding. De boekenkast besloeg volledig de wand tegenover het bureau en was afgeladen met wetboeken en boeken die geschreven waren door rechtsgeleerden. In de muur tegenover de deur zat een vrij groot raam dat uitkeek op het Zijldiep.

Douwe keek Mulder niet begrijpend aan. Die liep naar het bureau en wees achter een grote met leer beklede bureaustoel.

Meester Greidanus lag op zijn buik achter de stoel. Hij was vrij klein van stuk waardoor Douwe hem niet meteen had opgemerkt toen hij de kantoorkamer betrad.

“Is hij aangeraakt of verplaatst?” was Douwe’s eerste vraag.

“Hij ligt er net zo bij als hij is aangetroffen,” antwoordde Mulder. “Dokter Harinxma heeft alleen zijn pols en zijn halsslagader gevoeld.”

Douwe knielde bij het lichaam en bekeek hem nauwkeurig zonder hem aan te raken. Zoals al opgemerkt was Greidanus tamelijk klein van stuk, ongeveer het postuur van dokter Harinxma. Hij had grijs haar en een ringbaardje dat ook al aardig grijs was. Hij was gekleed in een zwart kostuum. Hij had een wit overhemd aan, maar dat zag Douwe aan de witte boord om zijn nek, de rest kon hij niet zien omdat Greidanus voorover lag. Wat hij wel meteen zag was dat de advocaat in zijn hoofd was geschoten, kennelijk van achteren. Een grote plas bloed lag onder zijn hoofd, afkomstig van de plek waar de kogel het hoofd had verlaten. Douwe kon dat niet zien omdat de uitschotwond zich aan het voorhoofd bevond en Greidanus lag met zijn gezicht naar beneden op de vloer.

“Heeft Harinxma een schatting gemaakt van het tijdstip van overlijden?” vroeg hij aan Mulder.

“Hij denkt ongeveer twee tot drie uur geleden, het lichaam is nog redelijk warm.”

Douwe kwam overeind en keek verder in het rond. Hij zag dat er bloedspetters zaten op de muur achter het bureau. Voorzichtig liep hij er naartoe en onderzocht de muur. Hij vond meteen de plek waar de kogel was ingeslagen nadat hij het hoofd van de ongelukkige advocaat had verlaten.

Hij liep terug naar voor het bureau en nam alles in ogenschouw. “Geen getuigen? Heeft iemand het schot gehoord?”

Mulder schudde zijn hoofd. “In ieder geval tot nu toe niet bekend.”

Douwe bestudeerde het bureau. Het viel hem op dat het schrijfblad opgeruimd was, op een asbak na die vol met sigarettenpeuken was. Verder stond er alleen een telefoontoestel.

“Hoe is het ontdekt?”

“Hij is om een uur of twee gevonden door een cliënt die een afspraak met hem had, een oude bekende van ons.”

Douwe glimlachte. “De meeste cliënten van hem zijn bekenden van ons, Fokko,” zei hij op cynische toon.

Mulder glimlachte terug. “Inderdaad, Douwe, maar deze ken je van jouw allereerste zaak die jij hier draaide.”

Douwe trok vragend zijn wenkbrauwen op.

“Het is Foppe Lange.”

“Foppe Lange? Is hij vrij dan?”

Mulder knikte. Hij is vorige maand op voorwaarde uit de gevangenis ontslagen, hij heeft namelijk twee derde van zijn straf uitgezeten.”²

“Dat wist ik niet.”

“Dat klopt, jij was toen met vakantie en we hebben nog niet de mogelijkheid gehad om elkaar bij te praten.”

“Waar is hij nu?”

“Ik heb hem naar het bureau laten brengen,” zei Mulder, “voor nader verhoor.”

“Hoe is hij binnengekomen?” vroeg Douwe.

“Volgens Lange stond de buitendeur open en kon hij zo binnenkomen.”

“De deur stond open,” herhaalde Douwe. Hij keek weer naar het lichaam. Hij kon verder geen sporen van geweld vinden. Ook niet in de kamer, waar verder alles netjes op z’n plaats stond.

“Zo te zien heeft Greidanus zijn moordenaar zelf binnengelaten,” concludeerde hij, “of misschien zijn vrouw of secretaresse.”

“Wij hebben verder niemand hier in het huis aangetroffen,” zei Mulder, “dus waarschijnlijk heeft hij dat zelf gedaan.”

“Dan moet het iemand zijn die een afspraak met hem had,” vond Douwe.

“Denk je aan Foppe Lange?”

Douwe schudde zijn hoofd. “Dat is een mogelijkheid die wij moeten onderzoeken, maar hem kennende denk ik van niet.”

“Hij heeft al eerder iemand vermoord,” gaf Mulder aan.

“Dat was in een opwelling,” gaf Douwe aan, “dit lijkt meer op een geplande moord. Hebben jullie hem gefouilleerd?”

“Hij had geen vuurwapen bij zich, maar dat zegt niets.”

“Inderdaad, maar toch denk ik niet dat hij de dader is,” vond Douwe.

“Je mag het hem zelf vragen,” zei Mulder.

“Overigens, waar is zijn vrouw?” vroeg Douwe op het lichaam wijzend. “Ik weet niet beter dan dat hij getrouwd is.”

“Geen flauw idee. Nogmaals, wij hebben verder niemand hier aangetroffen.”

Op dat moment arriveerde de technische recherche. De mannen pakten hun koffers uit, zetten sterke lampen op statieven en togen direct aan het werk.

² Lees ‘De Heks’

Douwe en Mulder verlieten de werkkamer om hen niet voor de voeten te lopen en liepen vervolgens de overige vertrekken van het huis door.

Tegenover de werkkamer bevond zich een grote salon, nogal luxueus gemeubileerd met onder andere Chesterfield fauteuils en banken. Er was een marmeren schouw met een openhaard die natuurlijk uit was. Verder een klassieke wandmeubel met een bar en weer een boekenkast met nu voornamelijk literatuur. Er stond een grote kleurentelevisie. Dat was een behoorlijk duur apparaat, want het was een van de allereerste toestellen die kleuren konden vertonen. De meeste mensen in deze regio konden amper een gewone zwartwit toestel betalen. Vanuit de ramen hadden ze uitzicht op de Kerkewijk en op het huis van de dichtstbijzijnde burens. “Hebben de burens niets gemerkt?”

“Lubberts is nog met het buurtonderzoek bezig,” gaf Mulder aan, “we zullen het wel spoedig weten.” Heiko Lubberts was een nog vrij jonge wachtmeester die Nieuw Scheemda onder zijn hoede had.

Het volgende vertrek was duidelijk een eetkamer. Er stond een lange tafel met daar omheen acht fraai beklede stoelen. Aan de eetkamer grensde een ruime en uiterst modern ingerichte keuken. In de achterwand een groot raam dat uitzicht bood op de achtertuin. Daarnaast een deur die toegang gaf naar die tuin. Douwe onderzocht hem en kwam tot de conclusie dat die op slot zat met de sleutel nog in het slot; hij was niet geforceerd.

Tegenover de eetkamer was een kamer waarin een batterij stalen archiefkasten stond, waarschijnlijk bedoeld voor de dossiers van de zaken die de advocaat in behandeling had. Zeker weten deden ze dat niet, want alle laden van de kasten waren afgesloten. Natuurlijk was elke zaak vertrouwelijk en het leek erop dat meester Greidanus de privacy van zijn cliënten heel serieus had genomen.

Ze liepen de met een dikke loper bedekte trap naar de eerste verdieping op. Aan de voorkant was een ruime slaapkamer. Het tweepersoons bed was netjes opgemaakt en er lag een spreij over die van zijde leek te zijn.

Douwe opende de deuren van een grote hanglegkast die beide van een spiegel waren voorzien. “Valt jou iets op, Fokko?” vroeg hij.

Mulder kwam naast hem staan. “Ik zie alleen mannenkleren,” antwoordde hij.

“Precies. Zou zijn vrouw apart slapen, denk je?”

“Laten we de andere slaapkamers bekijken,” stelde Mulder voor.

Er was nog een logeerkamer met een tweepersoons bed, maar de kast die daar stond was bijna leeg, kennelijk alleen bedoeld voor gasten.

Er was een derde, iets kleinere, slaapkamer. Hier een éénpersoonsbed, maar ook een lege kledingkast.

De badkamer was groot en weelderig ingericht. Er was een ruime ligbad, maar ook een aparte douchecabine. Verder een mooie wasbak en toilettafel in art deco-stijl.

“Het lijkt erop dat zijn vrouw hier niet meer woont,” kwam Mulder tot de conclusie.

“Dat denk ik ook, Fokko,” beaamde Douwe.

“Ik wist niet dat hij in scheiding lag.”

“Ik ook niet, maar het kan ook een andere reden zijn. We moeten het uitzoeken,” vond Douwe.

Ze bekeken nog even de zolder, maar vonden daar niets bijzonders. Ze gingen weer naar de begane grond en liepen vervolgens door de gang naar het achterhuis.

Daar was een tweede deur die toegang gaf tot de tuin. Ook die zat op slot en was niet geforceerd, de sleutel hing aan een haakje aan de muur.

De tuin was groot en duidelijk alleen bedoeld voor bloemen en siergewassen, niet voor het verbouwen van groente, zoals de meeste tuinen in de regio. Er was een grasveld dat groot genoeg was voor een partijtje tennis, dat was natuurlijk vroeger het erf van de voormalige boerderij geweest. Achterin stond een uit baksteen opgetrokken schuur, de deur zat echter op slot. Douwe keek door het raam en zag wat tuingereedschap en een grasmaaimachine staan. “Dat mogen de jongens van de TR verder uitzoeken,” besloot hij.

Ze liepen terug naar het huis en bij de achtergevel keek Douwe om de hoek. Daar, op de oprit naast het huis, stond Greidanus’ auto: een zilverkleurige Mercedes 280 SE.

Ze liepen het huis weer binnen. Bij de werkkamer teruggekomen zagen ze dat de technische rechercheurs daar nog druk bezig waren.

“Kan ik de zaak hier verder door jou laten afhandelen?” vroeg hij aan Mulder.

“Dan ga ik vast naar het bureau om Foppe Lange te verhoren.”

“Ga maar,” was Mulder het met hem eens. “Ik wacht hier totdat de ‘techneuten’ klaar zijn en het lichaam is afgevoerd. Dan zal ik het huis verzegelen. Ik zie je daarna wel op het bureau.”

Douwe zocht Jan Vink op en samen reden ze naar het groepsbureau. Het was al avond geworden toen ze daar aankwamen. Douwe zei tegen zijn vriend: “Ga jij maar terug naar Westerlee en breng alsjeblieft mijn fiets even naar mijn huis. Ik laat me wel door een van de jongens naar huis brengen als ik hier klaar ben.”

Hoofdstuk 2

Het eerste wat Douwe deed toen hij de kamer van de groepscommandant betrad was de hoorn van de telefoon pakken en het nummer van zijn huis draaien. Hij kreeg echter geen gehoor. Daarop draaide hij het nummer van de ‘Antenne’. Hij hoorde de toon vier keer overgaan. “Met mevrouw Rademaker.”

“Lieverd, met mij. Is de receptie nog steeds aan de gang?”

“Nee, hoor, maar we zijn aan het opruimen en afwassen. Waar ben jij?”

“Ik ben op het bureau in Scheemda en het duurt nog even voordat ik naar huis kom. Met andere woorden, ik heb nog niets aan het eten gedaan.”

“Niets aan te doen,” reageerde Aaf nuchter, “het is niet jouw schuld.”

“Weet je wat? Haal maar iets bij Kruizinga en maak het je gemakkelijk.” Menno Kruizinga was de uitbater van de enige snackbar van Westerlee.

“Mmm, eigenlijk niet zo gezond, maar voor een keer geeft het niets,” reageerde zijn vrouw. “Zal ik ook wat voor jou meenemen?”

Douwe haalde zijn schouders op, wat Aaf natuurlijk niet kon zien. “Ik weet niet hoe lang ik hier nog bezig ben, dus doe dat maar niet, want dan wordt het koud.”

“Ik heb nog een blik erwtensoep staan,” gaf zij vervolgens aan, “die warm ik dan wel voor je op als je thuiskomt. Ik zal nog een rookworst meenemen om erin te doen.”

“Dank je, lieverd,” zei hij, “ik bel wanneer ik naar huis kom.” En ze namen afscheid.

Vervolgens belde hij naar het districts bureau in Groningen-Stad. Het toestel dat hij belde werd niet opgenomen en schakelde toen automatisch door naar een ander toestel. Een nieuw modern trucje, wist Douwe. Je kon dat zelf zo instellen en het toestel dat op die manier was ingesteld werd wel opgenomen.

“Met adjudant Wielenga.”

“Goedenavond, Wubbo, met Douwe.”

“Ha, Douwe, terug van vakantie?” Zijn stem klonk enigszins spottend.

“Dat weet je best, rakker. Ik begrijp dat Van der Brom al naar huis is.”

“Dat klopt, dat is het voorrecht van een chef.”

“Ja, ja, maar jij bent nog steeds op je post.”

“Wij hebben een zaak die nogal dringend is. Dat is dan ook de reden waarom Van der Brom jou naar dat lijk in Scheemda heeft gestuurd.”

“Ja, ja,” bromde Douwe, “het oude liedje, nietwaar?”

“Jij zegt het.”

“Goed, ik bel hem wel even thuis op. Sterkte met jouw zaak, fijn jou weer even gesproken te hebben.” Ook hij kon het niet voorkomen dat zijn stem een beetje spottend klonk.

“Jij ook sterkte en ik spreek je gauw,” zei Wielenga en ze namen afscheid.

Een minuut later had hij Tom van der Brom aan de lijn. “Je valt gelijk weer met je neus in de boter, nietwaar?” zei die vrolijk. “Ik hoop dat je een fijne vakantie hebt gehad.”

“Een hele fijne vakantie, Tom, een hele fijne vakantie. Ik had daar moeten blijven.”

“Tja, ik kan het ook niet helpen, Douwe. Ik had geen keus, er zijn nog een paar rechercheurs met vakantie en we hebben onze handen al vol aan een andere zaak.”

“Ja, ja, je hebt het goed geleerd van je voorganger,” zei Douwe smalend.

“Ja, hoor eens,” reageerde Tom, ‘dan had je maar een vak moeten leren, toch.’”

“Ja, wrijf het me maar in,” mopperde Douwe. “Moet ik die zaak in mijn eentje trekken?”

“In ieder geval op dit moment,” zei Tom. “Sorry, maar het is niet anders.”

“Kun je Stanley Wijntak ook niet missen?”

“Als hij hier was had ik hem meteen naar jou toe gestuurd, maar helaas, hij is ook nog met vakantie. Hij komt volgende week pas weer in dienst.”

“Als jullie mij toch niet hadden,” zei Douwe op spottende toon, “wat zou er dan van ons korps terecht komen?”

“Maar gelukkig hebben we jou nog,” vond Tom. “Vertel me maar wat jij voor me hebt.” Dus praatte Douwe hem bij.

“Hubertus Gerardus Greidanus,” zei Tom nadat hij was uitgesproken, “dat is een bekende advocaat.”

“Dat is hij zeker,” beaamde Douwe, “wij kennen hem van diverse zaken die wij hebben behandeld, ook zaken waarbij jij was betrokken.”

“Inderdaad, hoe is het ontdekt?”

“Hij is gevonden door ook een bekende van ons, Foppe Lange.”

“Ja, die herinner ik mij nog. Was hij een cliënt van Greidanus?”

“Zeker, en hij zit hier op het bureau. Ik ga hem zo meteen verhoren.”

“Mooi, je bent er al druk mee bezig,” begreep Tom. “Ik had niets anders van jou verwacht. Ik stel voor dat jij ons bijpraat op mijn kamer na de autopsie op Greidanus, ik weet echter nog niet wanneer die plaats zal vinden.”

“Dat hoor ik dan graag van jou. Waar zijn jullie eigenlijk mee bezig, dat jullie het zo druk hebben om mij geen assistentie te kunnen geven?”

“We hebben een moordzaak in Stadskanaal. Een administratrice van een transportbedrijf is dood in haar kantoor gevonden. Wielenga en zijn team zijn er mee bezig.”

“Goed, en toen moest jij van moeder-overste mij maar meteen op die zaak in Nieuw Scheemda zetten.”

“Nee, hoor,” zei Tom, “dat heb ik op eigen initiatief gedaan. Bovendien is Lokhorst ook nog met vakantie, zij komt maandag pas weer in dienst.” Kolonel Ada Lokhorst, ‘moeder-overste’, was de commandant van het district Groningen van de Rijkspolitie.

Douwe zuchtte diep. Hij beseftte dat hij voorlopig op zichzelf was aangewezen.

“Goed, we houden contact. Groetjes aan Gonnies.”

“En doe jij de groeten aan Aaf,” zei Tom. Ze namen afscheid.

Nadat Douwe de hoorn op het toestel had gelegd liep hij naar de kantine. Daar zat Foppe Lange op hem te wachten. Douwe haalde twee bekers koffie uit de automaat en wendde zich tot de jongeman. “Ga je mee? In het kantoor praten we gemakkelijker dan hier, waar we steeds worden gestoord.”

Even later zaten ze in Mulders werkkamer tegenover elkaar.

“Hoe gaat het met je?” opende Douwe het gesprek.

“Op zich gaat het redelijk goed met mij, dank u,” antwoordde Foppe.

“En jouw vader? Hoe is het met hem?”

Foppe nam even de tijd voor een slok van zijn koffie. “Niet zo goed, meneer Rademaker. Eigenlijk gaat hij hard achteruit. Hij heeft een behoorlijke geestelijke klap gehad en nu zijn er tekenen van dementie bij hem vastgesteld.”

“Het spijt mij dat te horen, jongen,” ze Douwe.

De knaap keek hem aan en zag dat de man tegenover hem het meende. “Dank u, meneer Rademaker, maar u kunt er niets aan doen, ik weet dat ik het voornamelijk mijzelf moet verwijten.”

“Misschien, maar dat is natuurlijk niet zeker,” zei Douwe.

Foppe haalde slechts zijn schouders op.

“Goed,” vervolgde Douwe, “laten we ter zake komen. Jij had vandaag een afspraak met je advocaat, meester Greidanus.”

Foppe knikte bevestigend.

“Hoe laat?”

“Vanmiddag om twee uur. Krijn heeft mij gebracht met zijn auto.” Krijn Lange was Foppe’s broer en tegenwoordig de directeur van het veetransportbedrijf van hun vader.

“Is hij niet met jou mee naar binnengegaan?”

Foppe schudde zijn hoofd. “Hij had een bespreking bij Miedema in Eexta over een nieuw contract. Hij zou mij na afloop weer ophalen.”

“Goed, hij heeft dus niet gezien wat jij hebt ontdekt, begrijp ik dat goed?”

“Dat klopt, meneer Rademaker.”

“Vertel me wat er is gebeurd.”

“Nou, ik ben uitgestapt en Krijn is toen meteen weggereden, want hij was eigenlijk al aan de late kant. Ik ben het pad door de voortuin opgelopen en toen ik bij de voordeur kwam zag ik dat die op een kier stond. Ik vermoedde toen dat Greidanus die voor mij had opengedaan zodat ik niet hoefde aan te bellen. Nou, ik ben naar binnengegaan en zag toen dat ook de deur van zijn kantoor openstond. Ik ging naar binnen, maar ik zag hem niet.”

Douwe kon zich dat voorstellen, hij had Greidanus ook niet direct zien liggen toen hij samen met Mulder de kantoorkamer had betreden. “Wat heb je toen gedaan?”

“Nou, ik dacht dat hij even naar de wc was, of zoiets,” antwoordde de knaap, “ik ben toen weer op de gang gaan staan, want ik vond het onbeleefd om ongevraagd in zijn kantoor te zijn.”

Douwe knikte begrijpend. “En toen?”

“Na tien minuten wachten kwam Greidanus nog steeds niet opdagen,” vervolgde Foppe, “ik ben toen weer de kamer binnengegaan en ben naar zijn bureau gelopen. Toen zag ik hem liggen.”

“Zag je meteen dat hij dood was?”

Ja, dat kon niet anders. Er lag een flinke plas bloed onder zijn hoofd en hij bewoog niet.”

“Heb je hem aangeraakt?”

Foppe schudde zijn hoofd.

“Je was zeker behoorlijk geschrokken,” zei Douwe.

“Dat kunt u wel zeggen,” beaamde Foppe, “ik wist even niet wat ik moest doen. Er was ook verder niemand in het huis, want ik heb op de gang staan roepen.”

Douwe knikte terwijl hij aantekeningen maakte. “En toen?”

“Ik ben weer zijn kantoor ingelopen en toen zag ik zijn telefoon op het bureau staan. Ik heb toen de politie gebeld.”

“Goed gedaan,” vond Douwe, “heb je daarna nog lang moeten wachten?”

“Het leek lang, maar later besepte ik dat het maar tien minuten had geduurd. Er kwam eerst zo’n blauwe Volkswagenbus en niet lang daarna nog een politiewagen met die commandant die ik nog kende van toen ik was aangehouden.”

Douwe schreef alles wat de knaap zei weer op zijn bloknoet. Hij keek op en vroeg: “Waarom had jij een afspraak met jouw advocaat? Je hoeft het mij niet te zeggen, hoor, want eigenlijk is het vertrouwelijk, maar het kan wel helpen om het een en ander te begrijpen.”

Foppe glimlachte flauw. “Het is geen geheim, hoor. Ik moet namelijk van de reclassering een baan aannemen om weer te, hoe nemen ze dat? om weer te re-integreren in de maatschappij, maar dat wil ik niet.”

“Waarom niet?”

Nou, ik heb al een baan, namelijk bij ons eigen bedrijf, maar de reclassering wil dat ik magazijnwerk ga doen bij een bedrijf in Winschoten.”

Douwe glimlachte. “Ik kan mij voorstellen dat je dat niet wilt,” zei hij. Hij vond zelf ook dat de reclassering soms wel eens te ver doorsloeg; het systeem is vaak belangrijker dan de doelstellingen en dat pakte niet zelden averechts uit. Hij maakte dat meerdere keren mee in zijn politiepraktijk.

“Bovendien,” vervolgde de knaap, “is mijn rijbewijs verlopen toen ik in de gevangenis zat en die moet dus worden verlengd zodat ik weer als chauffeur aan de slag kan.”

“En Greidanus zou jij daarmee helpen,” begreep Douwe.

“Zo is het, meneer Rademaker, hij had mij gevraagd om langs te komen om het een en ander te kunnen regelen, dus had ik een afspraak met hem gemaakt.”

Douwe verviel even in gepeins. Toen vroeg hij: “Is jou verder nog iets ongewoons opgevallen?”

Foppe schudde ontkennend zijn hoofd.

“Was Greidanus met iets bezig? Ik bedoel, lagen er documenten op zijn bureau waarmee hij aan het werk was?”

“Nee,” zei Foppe. “Nu u het zegt, meestal had Greidanus mijn dossier al klaar liggen wanneer ik bij hem binnenkwam voor een afspraak. Nu niet, alleen die telefoon stond er en een asbak, geloof ik.”

Douwe dacht even na.

“Greidanus was dus alleen,” merkte hij toen op. “Heb jij zijn vrouw gekend?”

“Ja,” antwoordde de jongeman, “maar sinds ik vrij ben heb ik haar niet meer gezien.”

“Je weet dus niet waar zij is?”

Foppe schudde ontkennend zijn hoofd.

Douwe ronde het verhoor af. “Ik denk dat ik alle feiten nu compleet heb. Ik ga dit even een proces-verbaal vermelden,” zei hij tegen Foppe, “daarna mag jij het ondertekenen als getuige.”

Foppe knikte instemmend en Douwe trok de typemachine naar zich toe om de daad bij het woord te voegen.

Een half uur later werd Foppe opgehaald door zijn broer Krijn.

Douwe liep weer naar de kantine om nog een beker koffie uit de automaat te halen. Aan zijn plastic bekertje lurkend liep hij naar de wachtcommandant. Dat bleek opperwachtmeester Smid te zijn die inmiddels Sietse de Boer had afgelost. Samen praatten ze over de moord op de advocaat. “Het is er niet rustiger op geworden, adjudant, sinds u hier bent gekomen,” merkte Smid op.

Douwe glimlachte. “Dat lijkt wel zo, opper, maar ik denk dat het gewoon de tijd is, ik bedoel de maatschappij verruwt en niet alleen hier.”

Smid haalde zijn schouders op. “U zult wel gelijk hebben, maar het was hier voor die tijd toch redelijk rustig.”

“Neem nou deze moord op Greidanus,” wierp Douwe tegen, “die zou ook wel zijn gebeurd als ik hier niet zou zijn gestationeerd, dacht je ook niet?”

“Dat is wel zo,” gaf Smid toe, “maar ja, in ieder geval duurt het voor mij niet zo lang meer. In januari ga ik met pensioen.”

“Dan al?” reageerde Douwe. “Nou, ik vind dat erg jammer. Wij hebben in de tijd dat ik hier ben gekomen toch erg goed met elkaar kunnen samenwerken en ik vond dat erg plezierig.”

“Dank u, adjudant. Dat is wat mij betreft wederzijds.”

Op dat moment kwam Mulder de ruimte van de wachtcommandant binnen, gevolgd door de wachtmeesters Reintjes en Veenstra. Douwe liep achter zijn chef aan naar diens kantoorkamer.

“Alles is afgehandeld,” deelde Mulder hem gelijk mee, terwijl hij zijn uniformjas uittrok. Hij ging achter zijn bureau zitten en vervolgde: “Het lichaam van Greidanus is afgevoerd naar het mortuarium van het Academisch.” Hij bedoelde daarmee de afdeling pathologie van het Academisch Ziekenhuis in Groningen-Stad, waar ook de autopsie zou plaatsvinden. “Ik heb het huis

afgesloten en verzegeld.” Hij gooide een bos sleutels op het bureau die kennelijk van Greidanus was. “Ben je nog iets wijzer geworden van Foppe Lange?”

Douwe vertelde hem het resultaat van het verhoor..

“Beschouw je hem als verdachte?” vroeg Mulder voorts.

Douwe schudde zijn hoofd. “Officieel totdat zijn verhaal wordt bevestigd, maar ik ben er inmiddels zeker van dat hij alleen maar toevallig het lijk heeft gevonden. Bovendien lijkt het mij dat hij geen motief heeft.”

“Ik geloof dat je gelijk hebt,” beaamde Mulder.

“Heeft het buurtonderzoek nog iets opgeleverd?” vroeg Douwe.

Mulder haalde zijn notitieboekje tevoorschijn en bladerde er even in. “Er wonen maar weinig mensen daar in die buurt, desondanks is het volgende bekend geworden. Om negen uur vanmorgen heeft een vrouw die op nummer twaalf woont gezien dat iemand op bezoek is geweest bij Greidanus, iemand in beige Jaguar. Die is ongeveer een uur gebleven.”

“Ja, we weten dat Greidanus dure cliënten had,” onderbrak Douwe hem met een glimlach, “hij leefde er in ieder geval goed van.”

“Inderdaad, maar helaas hebben we geen kenteken.”

“Tja,” reageerde Douwe begripvol, “waarom zou je ook van iedere auto die passeert het kenteken noteren, nietwaar? Maar misschien is het wel bekend of het een man of een vrouw was.”

“Een man,” zei Mulder direct, “iemand van middelbare leeftijd in een grijs kostuum. Meer weet ik niet.”

“Goed, en verder?”

“Om half twaalf is de postbode er geweest en om een uur of half één kwam er een jongeman op een fiets.”

“Een jongeman op een fiets?” reageerde Douwe. “Die lijkt mij niet duur genoeg om een cliënt van Greidanus te zijn.”

“Foppe Lange dan wel?” vroeg Mulder.

“Ja, die wel. Vergeet niet dat zijn vader bepaald niet onvermogen is.”

Mulder knikte. “Jij hebt gelijk, ik was dat even vergeten. Maar die jonge snuiter was waarschijnlijk een soort koerier die iets bij Greidanus moest afleveren, want hij had een tas bij zich. Een soort brieventas zoals postbodes hebben, zo één die je met een riem over je schouder draagt. Hij is ook maar heel even binnen geweest, want na een paar minuten vertrok hij alweer op zijn fiets.”

“Goed, en verder?”

“Nou, tegen twee uur kwam er een zwarte Mercedes en die stopte voor Greidanus’ erf. Er stapte een vrij jonge man uit en toen is de Mercedes weer weggereden.”

“Dat moet Krijn Lange zijn geweest die zijn broer Foppe kwam brengen,” begreep Douwe, “en daarna nog iets?”

“Ongeveer een halfuur later arriveerde het eerste politievoertuig.”

“Verder niets?”

Mulder schudde zijn hoofd. “Maar dat betekent niet dat er niet nog iemand bij Greidanus langs is geweest, want zijn burens staan natuurlijk niet de hele dag voor het raam te kijken om te zien wie er langs rijdt of wie bij wie op visite gaat.”

“Daar heb je gelijk in,” beaamde Douwe. “Is er verder iets bekend over zijn vrouw?”

Weer schudde Mulder ontkennend zijn hoofd. “Ik vrees dat jij dat zelf moet gaan uitzoeken.”

“Goed, daar ga ik morgen aan beginnen. Ik vind het voor vandaag genoeg geweest. Kun je mij even naar huis laten brengen, want weet je ik ben op mijn vrije dag hier naartoe gebracht.”

Mulder glimlachte. “Natuurlijk, daar zorg ik wel even voor en dan ga ik zelf naar huis, want ik zit ook in mijn overuren.”